

توسعه کیفی دانشگاه آزاد اسلامی با تأکید بر سطح آگاهی اعضای هیئت

علمی در مورد شاخص‌های برنامه‌ریزی

سید احمد هاشمی^۱

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی راهکارهای توسعه کیفی دانشگاه آزاد اسلامی واحد لامرد با تأکید بر سطح آگاهی اعضای هیئت علمی در مورد مؤلفه‌های اساسی برنامه‌ریزی و ارائه پیشنهادهایی بمنظور توسعه کیفی دانشگاه اجرا شده است. در این راستا، سطح آگاهی نسبت به عناصر مطرح در برنامه‌ریزی درسی شامل نیازسنجی، شیوه‌های انتخاب اهداف آموزشی، شیوه‌های انتخاب محتوا، شیوه‌های سازمان‌دهی محتوا، شیوه‌های ارائه محتوا، شیوه‌های تنظیم زمان، بهره‌گیری از فناوری در تدریس و شیوه‌های ارزشیابی مورد بررسی قرار گرفت؛ تا نقاط قوت و ضعف مشاهده شده، جهت استفاده اعضای هیئت علمی در تدوین برنامه درسی مورد استفاده قرار گیرد. این پژوهش از نوع زمینه‌ای است و جامعه آماری آن را اعضای هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد لامرد تشکیل می‌دهد که تعداد آنها ۳۹ نفر است. در این پژوهش به روش سرشماری، کل جامعه مورد بررسی قرار گرفتند. ابزار گردآوری داده‌ها پرسش‌نامه محقق ساخته بر اساس طیف لیکرت بوده است که روایی آن بر اساس نظرخواهی از متخصصان محرز گردید و پایایی آن برابر ۰٫۹۲ بدست آمد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS در دو سطح آمار توصیفی (جدول توزیع فراوانی و درصد فراوانی، نمودار درصد فراوانی، میانگین، میانه، مد و چولگی) و آمار استنباطی (آزمون خی‌دو) صورت گرفت. یافته‌های پژوهش نشان دادند که سطح آگاهی اعضای هیئت علمی از مؤلفه‌های نیازسنجی، انتخاب محتوا، شیوه ارائه محتوا، شیوه‌های تنظیم زمان و شیوه‌های ارزشیابی در سطح «زیاد» و در مؤلفه‌های انتخاب اهداف، شیوه‌های سازمان‌دهی محتوا و بهره‌گیری از فناوری آموزشی در سطح «متوسط» می‌باشند.

۱- عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد لامرد hmd_hashemi@yahoo.com

واژه‌های کلیدی: توسعه کیفی، دانشگاه آزاد اسلامی، سطح آگاهی، اعضای هیئت علمی، شاخص‌های برنامه‌ریزی درسی.

مقدمه

برنامه‌ریزی به عنوان یکی از عوامل موثر در شاخص‌های توسعه، اهمیتی فراوان دارد. امروزه کشورهای گوناگون برای دستیابی به توسعه کمی و کیفی، در ابعاد گوناگون به برنامه‌ریزی می‌پردازند. آموزش عالی نیز برای دستیابی به اهداف خود در زمینه‌های گوناگون به برنامه‌ریزی نیازمند است. نظر به اهمیت آموزش عالی در هر کشور و تاثیر آن بر توسعه، به جرات می‌توان گفت، امروزه توجه به امر برنامه‌ریزی در این نهاد، یک ضرورت بشمار می‌رود.

یکی از انواع برنامه‌ریزی در نظام تربیتی، برنامه‌ریزی درسی است. برای همه افرادی که به نوعی با تربیت انسان‌ها در حوزه‌های گوناگون سر و کار دارند، لازم است که با برنامه‌ریزی درسی و فرایند آن آشنا باشند.

در این زمینه برنامه درسی آموزش عالی به گونه قاطع انعکاس دهنده نیازهای جامعه، روش‌های کسب دانش و علایق دانشجویان، توانایی‌ها و یادگیری‌های پیشین آنهاست. طراحان برنامه درسی نیازمند به تهیه اشکال چندگانه نیازهای متنوع، علایق و توانایی دانشجویان برای برنامه ریزی درسی هستند. امروزه دیگر مفهوم برنامه ریزی درسی از صورت‌های گوناگون کلاسیک خارج شده و به شکل یک مسئله جهانی درآمده است. با نگاهی اجمالی به رویکردهای برنامه‌ریزی درسی در جوامع اروپایی و آمریکایی و نیز تعداد اندکی از کشورهای دارای نظام سنتی، می‌توان دریافت که سامانه‌های برنامه ریزی درسی برای مقاطع تحصیلی، زیربنای پیشرفت در آموزش و پرورش است.

در جهان امروز چالش‌های علمی، پیچیدگی مشاغل و سیستم‌های ارتباطی در حال دگرگونی است؛ این دگرگونی به حدی است که دیگر نمی‌توان با طرز تلقی گذشته و رویکردهای سنتی به فرآیند تربیت نسل جوان اندیشید. آن‌ها در منازل، آموزشگاه‌ها و جامعه به سادگی عوامل بازدارنده تفکر و خلاقیت می‌آموزند که از پرسش‌ها و کنجکاوی‌هایشان چشم‌پوشند و در پی یافتن پاسخ‌هایی می‌باشند که دیگران از آنها توقع دارند. آن‌ها به تدریج می‌آموزند که دانشگاه محل تفکر نیست (Mirez cited in Shabani, 2003:94).

آموزش عالی به عنوان یکی از بخش‌های تعلیم و تربیت که در آن اهمیت زیادی به علم و دانش داده می‌شود و تربیت نیروی متخصص مورد نیاز جامعه را بر عهده دارد، به نوبه خود تأثیر و تأثرات گوناگونی در رابطه با پدیده‌ی جهانی شدن دارد. به همین دلیل، لازم است اعضای هیئت

علمی به عنوان یکی از عوامل مؤثر بر کیفی شدن، از سواد کافی در زمینه‌های گوناگون مانند برنامه‌ریزی درسی برخوردار باشند. (Sayedi, Shahidi & Foroutan, 2008:85)

در صورتی که هدف های اساسی آموزش عالی به شرح زیر باشد:

۱. ارتقای سطح دانش و معرفت و ابداع دانش نوین؛
 ۲. انتقال دانش یعنی آموزش علوم و فنون در سطح پیشرفته؛
 ۳. تربیت نیروی انسانی متخصص برای دنیای کار؛
 ۴. ارائه خدمات علمی و فنی؛
 ۵. فراهم آوردن امکانات آموزشی مستمر برای دانش‌آموختگان دانشگاه؛
 ۶. تربیت دانشمندان، پژوهشگران و مدیران برای ابداع، توسعه، تلاش، فناوری و هماهنگی فعالیت‌ها بمنظور نوسازی جامعه و ایجاد تغییرات عمیق در نظام اقتصادی و اجتماعی جامعه. (Taghipourzahir cited in Tayebi, 1997:23-25)
- یکی از عوامل مؤثر در رسیدن به این اهداف آموزش عالی، دانستن مهارت های برنامه ریزی درسی برای اعضای هیئت علمی دانشگاهها می باشد.

در این رابطه هم‌چنین، از ضروری‌ترین مسائل آموزش و پرورش در جوامع دنیا، برنامه‌ریزی درسی برای نسل‌های آینده است. این بدان معنی است که برنامه‌ریزی درسی از مهم‌ترین مسایل تربیتی است. در دو دهه اخیر، برنامه‌ریزی درسی جایگاه و ضرورت خود را بیش‌تر نشان داده است. پیش از این، دوره‌ها و دروس برنامه‌ریزی درسی جایگاهی برجسته نداشت و واحدهای مربوطه در نهادهای آموزشی نیز به همان نسبت میلی به بکارگیری نتایج بدست آمده، در تدوین برنامه‌های درسی از خود نشان نمی‌دادند.

هیلداتاها هفت عنصر را به عنوان عناصر یک برنامه معرفی می‌کند (Shariatmadari, 2007:5):

۱- تشخیص نیازها

۲- تعیین هدف‌ها

۳- انتخاب محتوا

۴- سازماندهی محتوا

-
- 1- Diagnosis of needs
 - 2- Formation of Objectives
 - 3- Selection of Content
 - 4- Organization of Content

۵- انتخاب تجربیات یادگیری ۱

۶- سازماندهی تجربیات یادگیری ۲

۷- تعیین آن چه باید ارزشیابی شود، روش‌ها و وسایل ارزشیابی.

تایلر ۳ چهار عنصر اساسی را در پرسش‌های خود در زمینه برنامه‌ریزی درسی معرفی می‌کند:

۱. تصمیم‌گیری در خصوص اهداف؛

۲. چگونگی انتخاب تجربیات یادگیری؛

۳. چگونگی سازماندهی تجربیات یادگیری؛

۴. چگونگی ارزشیابی اثربخشی تجربیات یادگیری (Silver, William & Artor, 2001: 40).

برنامه درسی آموزش عالی می‌تواند از نظر تنوع ابعاد، رسالت دانشگاه، اهداف در نظر گرفته شده برای دانشجویان، مجموعه تجربیات دانشجویان و مجموعه‌ای از دوره‌های اختیاری برای دانشجویان، مورد بررسی قرار می‌گیرد.

از جمله صلاحیت‌ها و توانایی‌های فنی و علمی اعضای هیئت علمی که بر مشارکت آن‌ها در برنامه‌ریزی درسی تاثیرگذار است، موارد زیر را می‌توان برشمرد: (Zaynodinimaymand, 2010: 369-370)

راهنمایی و هدایت دانشجویان در پروژه‌های پژوهش‌های پایان دوره و رساله‌های آنان.

- تالیف کتاب‌ها و مقاله و نیز ترجمه مقاله‌های علمی
- ارائه مقالات علمی در سیمینارها و کنفرانس‌های علمی.
- مشارکت در برگزاری کارگاه‌های آموزشی.
- رشته تحصیلی عضو هیئت علمی، گرایش‌های پژوهشی عضو هیئت علمی.
- سطح تحصیلات و تخصص مدرسه‌ای.

در کشور ایران نیز برخی از مؤلفه‌های برنامه‌ریزی درسی مثل شیوه‌های ارائه محتوا، شیوه تنظیم زمان، چگونگی استفاده از فناوری آموزشی و انتخاب شیوه‌های ارزشیابی به صورت نسبی به اعضای هیئت علمی انجام می‌شود. لازم است با تدابیر مناسب زمینه انجام مؤلفه‌های دیگر نیز از راه سیستم نا متمرکز آموزشی فراهم گردد. این پژوهش نیز با چنین رویکردی و بمنظور زمینه‌سازی جهت مشارکت اعضای هیئت علمی در برنامه‌ریزی درسی انجام می‌گیرد.

از آن جا که مهارت تدوین برنامه درسی از جمله مهارت‌های اساسی و ضروری برای اعضای هیئت علمی بوده و این مهم، تنها در صورتی آن‌گونه که باید و شاید تحقق می‌یابد که سطح آگاهی اعضای هیئت علمی در این زمینه، مطلوب باشد. با توجه به اهمیت نقش و جایگاه اعضای هیئت علمی در فرآیند برنامه‌ریزی درسی آموزش عالی، این پژوهش در پی بررسی سطح آگاهی اعضای هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد لامرد از محورهای اساسی برنامه‌ریزی درسی می‌باشد. در این خصوص، هدف از محورهای اساسی برنامه‌ریزی درسی، عناصر مطرح در تدوین برنامه‌ی درسی می‌باشند که عبارتند از: نیازسنجی آموزشی، چگونگی انتخاب اهداف، شیوه‌های انتخاب محتوا، شیوه‌های سازماندهی محتوا، شیوه‌های ارائه محتوا، شیوه تنظیم زمان، چگونگی استفاده از فناوری آموزشی و انتخاب شیوه‌های ارزشیابی مناسب.

برای رسیدن به این هدف، با بررسی سطح آگاهی اعضای هیئت علمی واحد لامرد نسبت به دانش برنامه‌ریزی درسی و نقاط قوت و ضعف مشاهده شده و بر اساس دیدگاه‌های صاحب‌نظران، زمینه مساعدتری جهت ارائه پیشنهادهای مناسب بمنظور تدوین برنامه‌ی درسی به وسیله اعضای هیئت علمی فراهم خواهد گردید.

پیشینه پژوهش

زین‌الدینی میمند (Zaynodinimaymand, 2010)، پژوهشی با هدف بررسی سطح آگاهی اعضای هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان از محورهای اساسی برنامه‌ریزی درسی و ارائه الگوی راهنمای تدوین برنامه‌درسی انجام داده است. در این راستا سطح آگاهی نسبت به عناصر مطرح در برنامه‌ریزی درسی (شامل نیازسنجی، شیوه‌ی انتخاب اهداف آموزشی، انتخاب محتوا، شیوه سازماندهی محتوا، شیوه ارائه محتوا، زمان ارائه، بهره‌گیری از فناوری آموزشی و نیز شیوه‌ی ارزشیابی) و همچنین، فرآیند تدوین برنامه درسی مورد بررسی قرار گرفته است تا براساس نقاط قوت و ضعف مشاهده شده، الگوی راهنمای تدوین برنامه درسی برای استفاده اعضای هیئت علمی طراحی گردد. یافته‌های پژوهش، حاکی است که سطح آگاهی اعضای هیئت علمی از عناصر گوناگون نیازسنجی، شیوه انتخاب اهداف آموزشی، شیوه انتخاب محتوا، شیوه سازماندهی محتوا، شیوه ارائه محتوا، بهره‌گیری از فناوری آموزشی و نیز ارزشیابی آموزشی گرایش به سمت "متوسط" دارد، اما سطح آگاهی اعضای هیئت علمی از فرآیند تدوین برنامه درسی بر اساس الگوها و نظریه‌های برنامه درسی درحد نامطلوب و پایین می‌باشد.

سمیعی (Samie, 1986)، در پژوهشی به بررسی سطح آگاهی مربیان مدارس عالی و دانشکده‌های پرستاری تهران در مورد برنامه‌ریزی درسی و تدریس پرداخته است. برای رسیدن به

این هدف با روش توصیفی، پرسش‌نامه ۳۵ پرستی در اختیار ۱۲۸ نفر از مربیان مدارس عالی و دانشکده‌های پرستاری تهران قرار داده شد. نتایج بدست آمده از این پژوهش بیانگر این مطلب است که روی هم رفته، آگاهی مربیان مورد پژوهش از برنامه‌ریزی درسی و روش تدریس در سطح متوسط است.

پیتر ولف^۱ (Wolf, 2007)، پژوهشی را با عنوان «مدلی برای برنامه‌ریزی درسی در آموزش عالی: یک رویکرد برگرفته از اعضای هیئت علمی، تحت حمایت برنامه‌ریزان درسی و بر مبنای داده‌ها» انجام داده است. در این پژوهش بر این نکته تأکید شده است که اصطلاح تولید برنامه درسی، بیانگر این است که برنامه‌های درسی با یک فرآیند مداوم و پیوسته تولید می‌شوند. وی در نهایت، در این پژوهش، ایجاد بستر فرهنگی را برای بررسی مداوم و مرتب اهداف برنامه‌ی درسی و نتایج آن‌ها توصیه نموده است.

اقدسی (Aghdasi, 2002)، پژوهشی با عنوان «بررسی راهکارهای مشارکت اعضای هیئت علمی دانشکده‌های علوم تربیتی دانشگاه‌های تهران در برنامه‌ریزی آموزشی و درسی» انجام داده است. نتایج بدست آمده از این پژوهش حاکی از آن است که مشکلات ساختاری، مشکلات فرآیند انتخاب و اعمال مدیریت، مشکلات فرهنگی و نگرش اعضای هیئت علمی، مشکلات قانونی مشارکت، مشکلات مربوط به فقدان نظام نظارت و ارزشیابی مهم‌ترین موانع مشارکت اعضای هیئت علمی در برنامه‌ریزی آموزشی می‌باشند.

مازولینگ^۲ (Muzzling, 2000) یافته‌های پژوهش خود را در زمینه ادراکات اعضای هیئت علمی دانشگاهها و تاثیر آن‌ها بر برنامه‌ریزی درسی و محتوای درسی در آموزش بیان کرده است. از دید او تاثیر گروه‌های بیرونی بر برنامه‌ریزی درسی آموزش عالی در حد متوسط است و بیش‌ترین تاثیر را اعضای هیئت علمی دارند.

کرکگوز^۳ (Kirkgoz, 2009)، پژوهشی با عنوان «چالش تولید و حفظ نوآوری برنامه درسی در آموزش عالی» انجام داده است. وی در پژوهش خود به این نکته اشاره کرده است که اگر در تدوین برنامه درسی به نیازهای فراگیران و هیئت علمی توجه شود، باعث پویایی و سیستماتیک بودن برنامه درسی می‌شود. همچنین، شرکت و حمایت جریان تاثیرگذار برنامه، برای تولید برنامه درسی جهت دستیابی به انسجام میان اجزای آن ضروری می‌باشد. بنابراین، مدرسانی که نقش کلیدی در مراحل فرآیند برنامه‌ی درسی و تجدید برنامه درسی دارند، لازم است از حمایت اجرایی و اداری برخوردار باشند.

¹ - Peter wolf

² - Muzzling

³ - Yasemin kirkgoz

اهداف پژوهش

۱. بررسی راهکارهای توسعه کیفی دانشگاه آزاد اسلامی واحد لامرد با تأکید بر سطح آگاهی اعضای هیئت علمی در مورد شاخص‌های برنامه‌ریزی درسی.
۲. ارائه راهکارهایی جهت توسعه کیفی دانشگاه مبتنی بر برنامه‌ریزی درسی.

پرسش‌های پژوهش

۱. اعضای هیئت علمی از نیازسنجی آموزشی تا چه اندازه آگاهی دارند؟
۲. اعضای هیئت علمی از چگونگی انتخاب اهداف آموزشی تا چه اندازه آگاهی دارند؟
۳. اعضای هیئت علمی از چگونگی انتخاب محتوا تا چه اندازه آگاهی دارند؟
۴. اعضای هیئت علمی از شیوه‌های سازماندهی محتوا تا چه اندازه آگاهی دارند؟
۵. اعضای هیئت علمی از شیوه‌های ارائه‌ی محتوا تا چه اندازه آگاهی دارند؟
۶. اعضای هیئت علمی از شیوه‌ی تنظیم زمان تا چه اندازه آگاهی دارند؟
۷. اعضای هیئت علمی از بهره‌گیری از فناوری در تدریس تا چه اندازه آگاهی دارند؟
۸. اعضای هیئت علمی از روش‌های ارزشیابی تا چه اندازه آگاهی دارند؟

روش پژوهش

روش انجام پژوهش زمینه‌ای^۱ است. هدف اساسی روش پژوهش زمینه‌ای، مطالعه و بررسی وسیعی از موقعیت گذشته و کنونی یا از کنش و واکنش‌های یک واحد از اجتماع و یا یک گروه می‌باشد. به بیان دیگر، در این نوع پژوهش، شناسایی و درک جامعی از بخشی مهم از یک واحد هدف است و نتایج بدست آمده ارائه دهنده تصویر کامل و سازمان‌یافته‌ای در آن واحد است (Naderi & Sayfenaraghi, 2008).

جامعه، نمونه و روش نمونه‌گیری

جامعه آماری پژوهش، تمامی اعضای هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد لامرد به تعداد ۳۹ نفر است. در این پژوهش جهت دستیابی به داده‌های دقیق‌تر تمامی اعضای هیئت علمی به روش سرشماری انتخاب شدند.

^۱ - Field research

ابزار گردآوری داده‌ها

ابزار اندازه‌گیری این پژوهش، یک پرسش‌نامه کتبی محقق ساخته شامل ۵۷ پرسش می‌باشد. در این پژوهش بمنظور پاسخ‌گویی به هر یک از پرسش‌های پژوهشی، تعدادی پرسش در پرسش‌نامه طراحی شده است. پرسش‌نامه مورد استفاده در قالب طیف لیکرت با گزینه‌های خیلی کم، کم، متوسط، زیاد و خیلی زیاد و به ترتیب با رتبه‌های ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵ ارزش گذاری شده‌اند. پس از احراز روایی پرسش‌نامه بر اساس نظرخواهی از متخصصان، بمنظور تعیین پایایی، در ابتدا تعداد ۱۰ عدد پرسش‌نامه به صورت تصادفی در فاصله زمانی دو هفته و برای دو بار در اختیار تعدادی از افراد جامعه آماری قرار داده شد و سپس با استفاده از آلفای کرونباخ، ضریب پایایی پرسش‌نامه محاسبه گردید که برابر ۰/۹۱ بدست آمد. این ضریب آلفا نشان دهنده آن است که پرسش‌های مندرج در پرسش‌نامه در راستای اهداف و موضوع پژوهش بوده و از پایایی کافی برخوردارند.

روش‌های آماری تحلیل داده‌ها

پس از تهیه پرسش‌نامه و جمع‌آوری پاسخ‌های آزمودنی‌ها به پرسش‌های آن، نوبت به تجزیه و تحلیل داده‌های بدست آمده می‌رسد. به این منظور، در این پژوهش از روش‌های آماری توصیفی (جدول توزیع فراوانی و درصد فراوانی، نمودار درصد فراوانی، میانگین، میانه، مد و چولگی) و استنباطی (آزمون خی‌دو در سطح معناداری ۰,۰۵) استفاده شده است. همچنین، فرآیند تجزیه و تحلیل داده‌ها و انجام آزمون‌های آماری توسط نرم افزار SPSS صورت گرفته است.

یافته‌ها

در این بخش به پاسخ‌گویی به پرسش‌های پژوهش پرداخته شده است. در تمامی موارد افزون بر استفاده از شاخص‌های آمار توصیفی (فراوانی، میانگین، میانه، مد و چولگی)، با بکارگیری آزمون خی‌دو نیز به این پرسش داده شده است که آیا نسبت اعضای هیئت علمی آگاه از مؤلفه مورد نظر در سطوح گوناگون یکسان است یا نه؟ معناداری آزمون خی‌دو به معنی یکسان نبودن نسبت اعضای آگاه از مؤلفه مورد نظر در سطوح گوناگون (خیلی کم، کم، متوسط، زیاد و خیلی زیاد) بوده و بیانگر گرایش آگاهی اعضا به سمت سطح و یا سطوحی خاص است. با اجرای این آزمون به وسیله

نرم افزار SPSS و مقایسه P- مقدار^۱ بدست آمده با عدد ۰,۰۵ (سطح معناداری^۲ آزمون)، نتیجه آزمون بیان شده است.

• پرسش نخست: سطح آگاهی اعضای هیئت علمی از نیازسنجی آموزشی چگونه است؟
 با توجه به این که P- مقدار بدست آمده (۰/۰۰۰) کمتر از سطح معنی داری $\alpha = 0/05$ است، لذا، آزمون معنادار بوده و این بدان معنی است که گرایش آگاهی اعضاء از نیاز سنجی آموزشی به سمت سطح و یا سطوحی خاص می باشد. مقدار منفی و قابل ملاحظه چولگی بیانگر گرایش به سمت راست می باشد. با توجه به مقادیر بدست آمده برای میانه و مد و نیز توزیع درصد فراوانی و نمودار آن ملاحظه می شود که سطح آگاهی اعضای هیئت علمی از نیاز سنجی آموزشی گرایش به سطح زیاد دارد.

جدول ۱- نتایج مربوط به پرسش نخست پژوهش

سطح آگاهی	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	جمع
فراوانی	۰	۱	۷	۲۶	۵	۳۹
درصد	۰	۲/۵۶	۱۷/۹۵	۶۶/۶۷	۱۲/۸۲	۱۰۰
نتایج آزمون خی دو			چولگی	مد	میانه	میانگین
			- ۰/۵۴	۴	۴	۳/۸۹
مقدار آماره	۵۷/۲۸					
درجه ی آزادی	۴					
P - مقدار	۰/۰۰۰					

^۱ - P-Value

^۲ - Significant Level

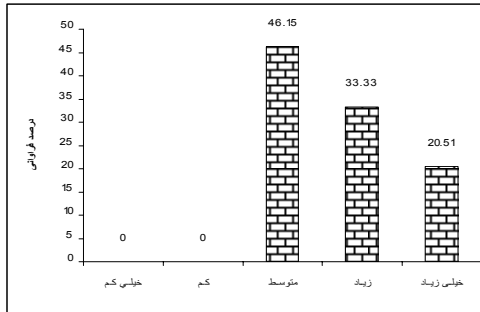
۱۶۴ توسعه کیفی دانشگاه آزاد اسلامی با تأکید بر سطح آگاهی اعضای هیئت علمی در...

- پرسش دوم: سطح آگاهی اعضای هیئت علمی از چگونگی انتخاب اهداف آموزشی چگونه است؟

با توجه به این که P - مقدار بدست آمده (۰/۰۰۰) کمتر از سطح معنی داری $\alpha = ۰/۰۵$ است، لذا آزمون معنادار بوده و این بدان معنی است که گرایش آگاهی اعضا از چگونگی انتخاب اهداف به سمت سطح و یا سطوحی خاص می باشد. مقدار مثبت چولگی بیانگر گرایش به سمت چپ است. با توجه به مقادیر بدست آمده برای میانگین، میانه و مد و نیز توزیع درصد فراوانی و نمودار آن ملاحظه می شود که سطح آگاهی اعضای هیئت علمی از چگونگی انتخاب اهداف گرایش به سطح متوسط دارد.

جدول ۲- نتایج مربوط به پرسش دوم پژوهش

جمع	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم	سطح آگاهی
۳۹	۸	۱۳	۱۸	۰	۰	فراوانی
۱۰۰	۲۰/۵۱	۳۳/۳۳	۴۶/۱۵	۰	۰	درصد
میانگین	میانه	مد	چولگی	نتایج آزمون خی دو		
۳/۷۴	۴	۳	+ ۰/۴۹			
مقدار آماره	۳۲/۴۱					
درجه‌ی آزادی	۴					
P - مقدار	۰/۰۰۰					

- پرسش سوم: سطح آگاهی اعضای هیئت علمی از چگونگی انتخاب محتوا چگونه است؟
- با توجه به این که P - مقدار بدست آمده (۰/۰۰۰) کمتر از سطح معنی داری $\alpha = ۰/۰۵$ است، لذا آزمون معنادار بوده و این بدان معنی است که گرایش آگاهی اعضا از چگونگی انتخاب محتوا به سمت سطح و یا سطوحی خاص می باشد. با توجه به مقادیر بدست آمده برای میانه و مد و نیز توزیع درصد فراوانی و نمودار آن ملاحظه می شود که سطح آگاهی اعضای هیئت علمی از چگونگی انتخاب محتوا گرایش به سطح زیاد دارد.

جدول ۳- نتایج مربوط به پرسش سوم پژوهش

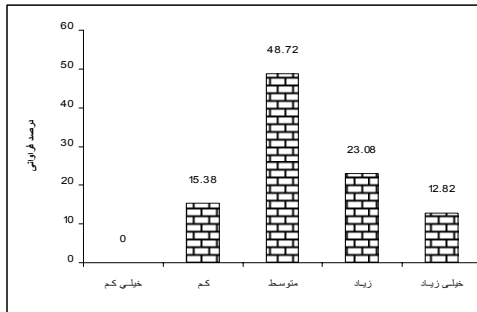
سطح آگاهی	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	جمع
آگاهی فراوانی	۰	۰	۱۴	۲۲	۳	۳۹
درصد	۰	۰	۳۵/۹	۵۶/۴۱	۷/۶۹	۱۰۰
نتایج آزمون خی دو			چولگی	مد	میانه	میانگین
			+ ۰/۲۰	۴	۴	۳/۷۲
مقدار آماره	۴۹,۳۳					
درجه آزادی	۴					
P- مقدار	۰,۰۰۰					

• پرسش چهارم: سطح آگاهی اعضای هیئت علمی از شیوه‌های سازماندهی محتوا چگونه است؟

با توجه به این که P - مقدار بدست آمده (۰/۰۰۰) کمتر از سطح معنی‌داری $\alpha = ۰/۰۵$ است، لذا، آزمون معنادار بوده و این بدان معنی است که گرایش آگاهی اعضا از شیوه‌های سازماندهی محتوا به سمت سطح و یا سطوحی خاص می‌باشد. مقدار مثبت چولگی بیانگر گرایش به سمت چپ است. با توجه به مقادیر بدست آمده برای میانگین، میانه و مد و نیز توزیع درصد فراوانی و نمودار آن ملاحظه می‌شود که سطح آگاهی اعضای هیئت علمی از شیوه‌های سازماندهی محتوا گرایش به سطح متوسط دارد.

جدول ۴- نتایج مربوط به پرسش چهارم پژوهش

سطح آگاهی	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	جمع
فراوانی	۰	۶	۱۹	۹	۵	۳۹
درصد	۰	۱۵/۳۸	۴۸/۷۲	۲۳/۰۸	۱۲/۸۲	۱۰۰
نتایج آزمون خی دو			چولگی	مد	میانه	میانگین
			+ ۰/۴۲	۳	۳	۳/۳۳
مقدار آماره	۲۵,۴۹					
درجه آزادی	۴					
P - مقدار	۰/۰۰۰					

• پرسش پنجم: سطح آگاهی اعضای هیئت علمی از شیوه‌های ارائه محتوا چگونه است؟
 با توجه به این که P - مقدار بدست آمده (۰/۰۰۰) کم‌تر از سطح معنی‌داری $\alpha = ۰/۰۵$ است،
 لذا آزمون معنادار بوده و این بدان معنی است که گرایش آگاهی اعضا از نیازسنجی آموزشی به
 سمت سطح و یا سطوحی خاص می‌باشد. مقدار منفی چولگی بیانگر گرایش به سمت راست است.
 با توجه به مقادیر بدست آمده برای میانه و مد و نیز توزیع درصد فراوانی و نمودار آن ملاحظه
 می‌شود که سطح آگاهی اعضای هیئت علمی از شیوه‌های ارائه محتوا گرایش به سطح زیاد دارد.

جدول ۵- نتایج مربوط به پرسش پنجم پژوهش

سطح آگاهی	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	جمع
فراوانی	۰	۰	۱۲	۲۵	۲	۳۹
درصد	۰	۰	۳۰/۷۷	۶۴/۱	۵/۱۳	۱۰۰
نتایج آزمون خی دو			چولگی	مد	میانه	میانگین
			-۰/۰۹	۴	۴	۳/۷۴
مقدار آماره	۶۰,۱۰					
درجه آزادی	۴					
P - مقدار	۰/۰۰۰					

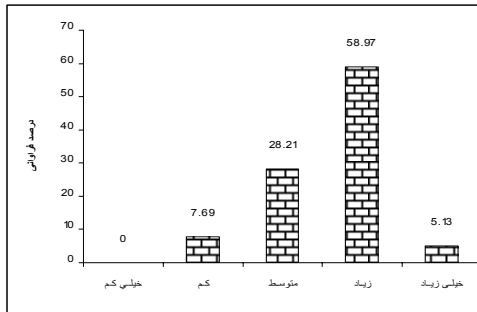
سطح	توزیع درصدی
خیلی کم	0
کم	0
متوسط	30.77
زیاد	64.1
خیلی زیاد	5.13

- پرسش ششم: سطح آگاهی اعضای هیئت علمی از شیوه تنظیم زمان چگونه است؟
با توجه به این که P - مقدار بدست آمده (۰/۰۰۰) کمتر از سطح معنی داری $\alpha = ۰/۰۵$ است، لذا، آزمون معنادار بوده و این بدان معنی است که گرایش آگاهی اعضاء از شیوه تنظیم زمان به سمت سطح و یا سطوحی خاص می باشد. مقدار منفی و قابل ملاحظه چولگی بیانگر گرایش به سمت راست است. با توجه به مقادیر بدست آمده برای میانه و مد و نیز توزیع درصد فراوانی و نمودار آن ملاحظه می شود که سطح آگاهی اعضای هیئت علمی از شیوه تنظیم زمان گرایش به سطح زیاد دارد.

۱۶۸ توسعه کیفی دانشگاه آزاد اسلامی با تأکید بر سطح آگاهی اعضای هیئت علمی در...

جدول ۶- نتایج مربوط به پرسش ششم پژوهش

سطح آگاهی	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	جمع
فراوانی	۰	۳	۱۱	۲۳	۲	۳۹
درصد	۰	۷/۶۹	۲۸/۲۱	۵۸/۹۷	۵/۱۳	۱۰۰
نتایج آزمون خی دو			چولگی	مد	میانه	میانگین
			- ۰/۶۶	۴	۴	۳/۶۲
مقدار آماره	۴۶/۰۰					
درجه آزادی	۴					
P - مقدار	۰/۰۰۰					

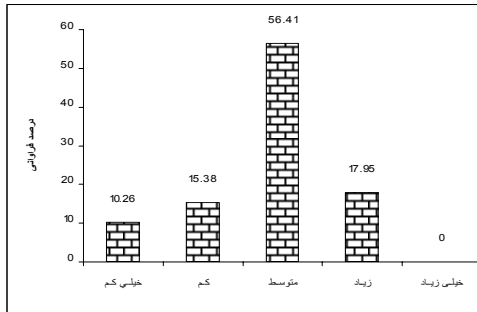

• پرسش هفتم: سطح آگاهی اعضای هیئت علمی از بهره گیری از فناوری در تدریس چگونه است؟

با توجه به این که P -مقدار بدست آمده (۰/۰۰۰) کمتر از سطح معنی داری $\alpha = ۰/۰۵$ است، لذا آزمون معنادار بوده و این بدان معنی است که گرایش آگاهی اعضا در خصوص بهره گیری از فناوری در تدریس به سمت سطح و یا سطوحی خاص می باشد. مقدار منفی چولگی بیانگر گرایش به سمت راست است. با توجه به مقادیر بدست آمده برای میانگین، میانه و مد و نیز توزیع درصد فراوانی و نمودار آن ملاحظه می شود که سطح آگاهی اعضای هیئت علمی در خصوص بهره گیری از فناوری در تدریس گرایش به سطح متوسط دارد.

جدول ۷- نتایج مربوط به پرسش هفتم پژوهش

جمع	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم	سطح آگاهی
۳۹	۰	۷	۲۲	۶	۴	فراوانی
۱۰۰	۰	۱۷/۹۵	۵۶/۴۱	۱۵/۳۸	۱۰/۲۶	درصد
میانگین	میانه	مد	چولگی	نتایج آزمون خی دو		
۲/۸۲	۳	۳	-۰/۷۰	مقدار آماره		۳۶/۰۰
				درجه آزادی		۴
				P- مقدار		۰/۰۰۰

• پرسش هشتم: سطح آگاهی اعضای هیئت علمی از روش‌های ارزشیابی چگونه است؟ با توجه به این که P - مقدار بدست آمده (۰/۰۰۰) کمتر از سطح معنی‌داری $\alpha = ۰/۰۵$ است، لذا آزمون معنادار بوده و این بدان معنی است که گرایش آگاهی اعضا از روش‌های ارزشیابی به سمت سطح و یا سطوحی خاص می‌باشد. مقدار منفی چولگی بیانگر گرایش به سمت راست است. با توجه به مقادیر بدست آمده برای برای میانگین، میانه و مد و نیز توزیع درصد فراوانی و نمودار آن ملاحظه می‌شود که سطح آگاهی اعضای هیئت علمی از روش‌های ارزشیابی گرایش به سطح زیاد دارد.

۱۷۰ توسعه کیفی دانشگاه آزاد اسلامی با تأکید بر سطح آگاهی اعضای هیئت علمی در...

جدول ۸- نتایج مربوط به پرسش هشتم پژوهش

سطح آگاهی	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	جمع
فراوانی	۰	۱	۱۲	۲۱	۵	۳۹
درصد	۰	۲/۵۶	۳۰/۷۷	۵۳/۸۵	۱۲/۸۲	۱۰۰
نتایج آزمون خی دو			چولگی	مد	میانه	میانگین
			-۰/۱۱	۴	۴	۳/۷۸
مقدار آماره	۳۹/۳۳					
درجه آزادی	۴					
P - مقدار	۰/۰۰۰					

سطح	درصد پراکنش (%)
خیلی کم	0
کم	2.56
متوسط	30.77
زیاد	53.85
خیلی زیاد	12.82

در جدول ۹، نتایج بدست آمده، به صورت یک جا بیان شده‌اند تا بتوان سطح آگاهی اعضای هیئت علمی نسبت به محورهای اساسی برنامه‌ریزی درسی را در کنار یکدیگر مقایسه کرد. بر اساس نتایج بدست آمده می‌توان این چنین برداشت کرد که بیش‌ترین سطح آگاهی مربوط به محور نیازسنجی (۶۶/۶۷٪ در حد زیاد) و کم‌ترین سطح آگاهی مربوط به انتخاب اهداف (۴۶/۱۵٪ در حد متوسط) است.

جدول ۹- سطح آگاهی اعضای هیئت علمی نسبت به محورهای اساسی برنامه ریزی درسی

سطح آگاهی	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	جمع
نیازسنجی آموزشی	۰	۲/۵۶	۱۷/۹۵	۶۶/۶۷	۱۲/۸۲	۱۰۰
انتخاب اهداف	۰	۰	۴۶/۱۵	۳۳/۳۳	۲۰/۵۱	۱۰۰
انتخاب محتوا	۰	۰	۳۵/۹	۵۶/۴۱	۷/۶۹	۱۰۰
شیوه‌های سازمان‌دهی محتوا	۰	۱۵/۳۸	۴۸/۷۲	۲۳/۰۸	۱۲/۸۲	۱۰۰
شیوه‌های ارائه‌ی محتوا	۰	۰	۳۰/۷۷	۶۴/۱	۵/۱۳	۱۰۰
شیوه‌ی تنظیم زمان	۰	۷/۶۹	۲۸،۲۱	۵۸/۹۷	۵/۱۳	۱۰۰
بهره‌گیری از فناوری	۱۰/۲۶	۱۵/۳۸	۵۶/۴۱	۱۷/۹۵	۰	۱۰۰
شیوه‌های ارزشیابی	۰	۲/۵۶	۳۰/۷۷	۵۳/۸۵	۱۲/۸۲	۱۰۰

بحث و نتیجه‌گیری

الف) نیازسنجی آموزشی: نتایج بیانگر آن است که بین سطوح گوناگون آگاهی اعضای هیئت علمی از نیازسنجی آموزشی تفاوتی معنادار وجود دارد که با توجه به توزیع فراوانی، سطح آگاهی اعضای هیئت علمی از نیازسنجی آموزشی در سطح زیاد ارزیابی می‌شود. یکی از مولفه‌های اساسی در برنامه‌ریزی درسی، نیازسنجی آموزشی است. با توجه به نتایج بدست آمده از این پژوهش، سطح آگاهی اعضای هیئت علمی واحد لامرد، زیاد ارزیابی شده است.

توجه به معیارها و ملاک‌های دانشجویان پیش از تدوین برنامه‌ها یکی از دشوارترین بخش‌ها در برنامه‌ریزی درسی است. بنابراین، نظام آموزشی باید بتواند با توجه به این که با گروه‌های نامتجانس دانشجویان سر و کار دارد، آن‌ها را شناخته و بر مبنای نیازهای آنان به تدوین برنامه درسی مناسب بپردازد (Nasr, 2007). ضروری است به نیازهای اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و... به عنوان ملاک‌های اساسی در تدوین برنامه درسی توجه شود. فرایند برنامه‌ریزی درسی به علت ارتباط داشتن با عوامل گوناگون فرهنگی، اجتماعی و سیاسی، یک فرایند فرهنگی، اجتماعی و سیاسی نیز می‌باشد (Maleki, 2005). بنابراین، اعضای هیئت علمی باید از نیازسنجی آموزشی و راه‌های انجام این کار آگاهی کامل داشته باشند. نتیجه این پژوهش به نوعی با نتیجه پژوهش انجام گرفته به وسیله (Ghaheri, 2005) هماهنگ است و با نتایج پژوهش‌های انجام گرفته به وسیله

(Samie, 1986)، (Zaynodinimaymand, 2010)، (Muzzling, 2000) و (Momenimahmoie, 2004) هماهنگ نیست.

ب) **انتخاب اهداف:** نتایج نشان می‌دهند که بین سطوح گوناگون آگاهی اعضای هیئت علمی از چگونگی انتخاب اهداف، تفاوت معناداری وجود دارد که با توجه به توزیع فراوانی، آگاهی اعضای هیئت علمی از چگونگی انتخاب اهداف در سطح متوسط ارزیابی می‌گردد. تعیین و تدوین اهداف، یکی از اساسی‌ترین مراحل در برنامه‌ریزی درسی است. انتخاب و تدوین اهداف، محور هرگونه برنامه‌ریزی را تشکیل می‌دهد. نتیجه این پژوهش با نتایج پژوهش انجام گرفته به وسیله (Zaynodinimaymand, 2010)، (Muzzling, 2000) و (Samie, 1986) هماهنگ است، اما با نتیجه پژوهش (Ghaderi, 2005) هماهنگ نیست.

ج) **انتخاب محتوا:** بر اساس نتایج بدست آمده، بین سطوح گوناگون سطح آگاهی اعضای هیئت علمی از چگونگی انتخاب محتوا، تفاوتی معنی‌دار وجود دارد، به گونه‌ای که با توجه به توزیع فراوانی، سطح آگاهی اعضای هیئت علمی از چگونگی انتخاب محتوا در سطح زیاد ارزیابی می‌گردد. شریعتمداری (Shariat madari, 2000) میزان‌های انتخاب مواد درسی را شامل میزان‌های مربوط به وضع اجتماعی، میزان‌های مربوط به وضع افراد، میزان‌های مربوط به اصول یادگیری و میزان‌های مربوط به هدف‌های تربیتی می‌داند.

محتوای مناسب خلاصه‌ای از حقایق، مفاهیم، تعمیم‌ها، اصول و نظریه‌های مشابه دانش در رشته‌ی مورد نظر است (Ournestin & Hankinz cited in Mirzabaygi, 2001). نتیجه این پژوهش با نتیجه پژوهش (Ghaheri, 2005) هماهنگ است، اما با نتایج پژوهش‌های (Zaynodinimaymand, 2010)، (Muzzling, 2000) و (Samie, 1986) هماهنگ نیست.

د) **شیوه‌های سازمان‌دهی محتوا:** نتایج بیانگر آن است که بین سطوح گوناگون آگاهی اعضای هیئت علمی از شیوه‌های سازمان‌دهی محتوا، تفاوتی معنی‌دار وجود دارد که با توجه به توزیع فراوانی، سطح آگاهی اعضای هیئت علمی از شیوه‌های سازمان‌دهی محتوا در سطح متوسط ارزیابی می‌گردد. ضرورت شناخت شیوه‌های سازمان‌دهی محتوا برای همه عوامل تربیتی روشن و مشخص است.

در سازماندهی محتوا، استاد باید هم به ویژگی‌های دانشجویان در ابعاد گوناگون روان‌شناختی و هم به مفاهیم و قواعد علمی که در رشته مورد نظر تاکنون بوجود آمده، توجه نماید. اگر استاد به این شیوه‌ها آگاهی داشته باشد، در خیلی از دروس بر مبنای ویژگی‌های مقتضی به رفتار مناسب تدریس می‌پردازد. نتیجه پژوهش در این مؤلفه با پژوهش انجام گرفته به وسیله (Zaynodinimaymand, 2010)، (Muzzling, 2000) و (Samie, 1986) هماهنگ است.

ه) شیوه‌های ارائه محتوا: نتایج نشان می‌دهند که بین سطوح گوناگون سطح آگاهی اعضای هیئت علمی از شیوه‌های ارائه محتوا، تفاوتی معنادار وجود دارد که با توجه به توزیع فراوانی، سطح آگاهی اعضای هیئت علمی از شیوه‌های ارائه محتوا در سطح زیاد ارزیابی می‌گردد. از محورهای موثر دیگر در برنامه‌ریزی درسی، شیوه‌های ارائه محتواست. امروزه احساس می‌شود که آگاهی معلمان از روش‌های تدریس و سواد نظری آن‌ها می‌تواند بمنظور بهبود کیفیت در محیط آموزشی کافی باشد. در صورتی که اصل مهم و اساسی برای یک استاد، استفاده مناسب از این روش‌ها در کلاس درس می‌باشد. نتیجه این پژوهش با نتیجه پژوهش (Ghaheri, 2005) هماهنگ می‌باشد؛ اما با نتایج پژوهش‌های انجام گرفته به وسیله (Zaynodinimaymand, 2010)، (Muzzling, 2000) و مؤمنی (Momenimahmoie, 2004) هماهنگ نبود.

و) شیوه تنظیم زمان: بر اساس نتایج این پژوهش، بین سطوح گوناگون سطح آگاهی اعضای هیئت علمی از شیوه تنظیم زمان، تفاوتی معنی‌دار وجود دارد، به گونه‌ای که با توجه به توزیع فراوانی، سطح آگاهی اعضای هیئت علمی از شیوه تنظیم زمان در سطح زیاد ارزیابی می‌گردد. تنظیم زمان از مولفه‌های موثر و کارا در فرایند برنامه‌ریزی درسی است. ضروری است، استاد براساس شرایط موجود در کلاس مثل ویژگی‌های دانشجویان و مفاهیم درسی به تنظیم زمان در برنامه درسی بپردازد. نتایج این پژوهش با نتایج پژوهش‌های (Ghaheri, 2005) هماهنگ بوده، اما با نتایج پژوهش‌های (Muzzling, 2000) و (Momenimahmoie, 2004) هماهنگ نبود.

ز) بهره‌گیری از فناوری: نتایج پژوهش حاکی از این است که بین سطوح گوناگون سطح آگاهی اعضای هیئت علمی در خصوص بهره‌گیری از فناوری در تدریس، تفاوتی معنادار وجود دارد که با توجه به توزیع فراوانی، سطح آگاهی اعضای هیئت علمی در خصوص بهره‌گیری از فناوری در تدریس، به سطح متوسط گرایش دارد. امروزه نظام‌های آموزشی کیفی به اهمیت فناوری آموزشی و ضرورت استفاده از آن پی برده‌اند. خیلی از مواقع، پرکردن ذهن دانشجویان از مطالب و مفاهیم به

عنوان اصل شمرده می‌شود. لازم است، دانشجو بتواند با استفاده از فرصت‌های گوناگون، زمینه تقویت مهارت‌های ذهنی را در خود فراهم کند. استفاده از فناوری آموزشی، موجب یادگیری در سطوح بالاتر شناختی شده و زمینه کاربردی کردن آموزش را برای حل مسائل فراهم می‌آورد. نتیجه این پژوهش به نوعی با نتایج پژوهش‌های انجام گرفته به وسیله (Ghaehri, 2005) هماهنگ است و با نتایج پژوهش‌های انجام گرفته به وسیله (Samie, 1986)، (Zaynodinimaymand, 2010)، (Muzzling, 2000) و (Momenimahmoie, 2004) هماهنگ نیست.

ح) شیوه‌های ارزشیابی: نتایج بیانگر آن است که بین سطوح گوناگون آگاهی اعضای هیئت علمی در خصوص روش‌های ارزشیابی، تفاوت معنی‌داری وجود دارد، به گونه‌ای که با توجه به توزیع فراوانی، سطح آگاهی اعضای هیئت علمی از روش‌های ارزشیابی در سطح زیاد ارزیابی می‌گردد. یکی از عوامل موثر در نظام‌های تربیتی، ارزشیابی است. به مقوله ارزشیابی از دو بعد نگاه می‌شود: الف) ارزشیابی از پیشرفت تحصیلی ب) ارزشیابی از برنامه درسی. اساتید بایستی جهت تحقق اهداف تربیتی در مورد این دو مقوله آگاهی کامل داشته باشند و در محیط‌های دانشگاهی از آن استفاده کنند. نتایج این پژوهش با نتایج پژوهش‌های (Ghaehri, 2005)، (Hein & Maddox, 2009) هماهنگ است، اما با نتایج پژوهش‌های انجام گرفته به وسیله (Zaynodinimaymand, 2010)، (Muzzling, 2000)، (Samie, 1986) و (Momenimahmoie, 2004) هماهنگ نیست.

نتایج این پژوهش برگرفته شده از شرایط موجود ایجاد شده برای اعضای هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد لامرد است که اجرای آن در محیط‌های دیگر دانشگاهی، ممکن است نتایج دیگری در بر داشته باشد.

پیشنهاد‌های پژوهش

با توجه به نتایج بدست آمده از این پژوهش به ارائه مجموعه پیشنهادهایی جهت بالا بردن کیفیت در دانشگاه آزاد اسلامی واحد لامرد پرداخته می‌شود:

۱. بالا بردن سطح آگاهی اساتید در زمینه مؤلفه انتخاب اهداف در برنامه‌ریزی درسی (با توجه به این که سطح آگاهی اعضای هیئت علمی بر اساس نتایج پژوهش در مورد این مؤلفه، متوسط ارزیابی شده است).

۲. بالا بردن سطح آگاهی اعضای هیئت علمی در زمینه شیوه سازماندهی محتوا (با توجه به این که سطح آگاهی اعضای هیئت علمی بر اساس نتایج پژوهش در مورد این مؤلفه، متوسط ارزیابی شده است).
۳. توجه به مهارت استفاده از فناوری آموزشی در کلاس‌های درس به وسیله اعضای هیئت علمی و بالا بردن سطح آگاهی آن‌ها در این زمینه (با توجه به این که سطح آگاهی اعضای هیئت علمی بر اساس نتایج پژوهش در مورد این مؤلفه، متوسط ارزیابی شده است).
۴. توجه به افزایش داده‌ها و شناخت اعضای هیئت علمی از مؤلفه‌های نیازسنجی آموزشی، انتخاب محتوا، شیوه‌های ارائه محتوا، شیوه تنظیم زمان و شیوه‌های ارزشیابی (اگر چه نتایج این پژوهش در مورد سطح آگاهی از این مؤلفه‌ها زیاد ارزیابی شده است).
۵. حمایت و استفاده از نظرات ابتکاری و خلاق اساتید در زمینه مؤلفه‌های برنامه‌ریزی درسی.
۶. راهنما بودن اساتید در کلاس‌های درسی بر اساس محورهای مورد توجه برنامه‌ریزی درسی.
۷. سوق دادن دانشجویان به پژوهش و فرایندهای پژوهشی در کلاس.
۸. روزآمد کردن محیط‌های تربیتی با توجه ویژه به نیازهای دانشجوی، جامعه و ساختار علمی جدید.
۹. توجه به تجربیات کشورهای پیشرفته در زمینه استفاده از الگوهای تربیتی بویژه فرایند برنامه‌ریزی درسی.
۱۰. تشویق و حمایت از طرح‌های مناسب اساتید جهت طراحی و تدوین برنامه‌های درسی ارزشمند.

References

- Aghdasi.M.(2002).The survey of contribution procedures of faculty members in educational sciences college of Tehran public universities in educational planning and curriculum development , M.A thesis, Tehran: Tabatabaie Allame university, psychology and educational science college.
- Delavar. A. (2002). Research methods in psychology and educational science, Virayesh publication.
- Fazeli. E.(2005). The survey of curriculum of psychology and the amount of its objective fulfillment from the view points of teachers and the student of higher education,Tehran: The institute for research in higher education planning.
- Ghaheiri.R.(2005).The survey of international communication of higher education in its curriculum from the view point of faculty members of Tehran

public universities and curriculum development experts, M.A thesis , shahid Beheshti universities.

Hein. P, Maddox. N. (2009). Student Perceptions of The Faculty Course Evaluation Process: An Exploratory Study of Gender and Class Differences, Research in higher education journal.

Kenan . R, Newbell . D. (2007). A guidance to the improvement of teaching in universities and higher education centers, Translated by Ahmad Reza Nasr and colleague , Esfahan University, 2th edition.

Kirkgoz. Y.(2009). Challenge of Developing And Maintaining Curriculum Innovation At Higher Education.

Maleki. H. (2005). Curriculum development: practical Guidance. Mashhad: Payame Andishe publication, 7th edition.

Mirza baygi. M. (2001). Curriculum development and lesson plan in official education and training human resources, Yastaroun Publication.

Muzzling.A.(2000). Faculty perceptions of influence on curriculum in higher Education, Submitted in Partial full filament of requirement for the Degree of Doctor of philosophy. University of South Carolina.

Muijs. D, Reynolds. D. (2002). Effective teaching-evidence and practice, Paul Chapman Publishing (P.C.P.), 88.

Momenimahmoie.H. (2004). The survey of the role of effective factors on contribution of faculty members in Shahid Beheshti and the universities of medical sciences in curriculum development, M.A thesis, Tehran: shahid Beheshti university, educational science faculty.

Naderi. E, Sayfe naraghi. M.(2008). Research methods and its evaluation with emphasis on education science ,Tehran: Ararsbaran Publication , 2th edition.

Silver. J. g, William. M .A & Artor.J.L. (2001). Curriculum development for better teaching and learning, Translated by Golamreza Khoynejad, Mshhand: Astan Ghods publication, 6th edition.

Shariat madari. A. (2007).Some fundamental Discussion topic in curriculum development, Tehran: Samt Publication.

Shariat madari. A. (2000). Society and education ,Tehran: Amirkabir Publication.

Shabani. H. (2003). Advanced Teaching method: the education of techniques and thinking methods, Tehran: Samt Publication.

Samie.S.(1986).The survey of awareness of higher education teachers and nersing faculties in Tehran about teaching and curriculum development , M.A Thesis, Tehran: Medical sciences university.

Sayedi.M, Shahidi.M & Foroutan.M.(2008).The survey of higher education globalization effective on universities educational Quality from the point of view of teachers in Islamic Azad universities administration, vol 1, No1, 85.

Tahghipour zahir.A.(1997).Instruction planning and curriculum development .Agah publication.

Wolf. P. (2007). A model for facilitating curriculum development in higher education: a faculty – driven, data-informed, and educational developer-supported approach .In www.interscience.wiley.com.

Zaynodinimaymand. Z. (2010). The survey of awareness of faculty members of Islamic Azad university Kerman branch of important criteries of curriculum and presenting patterns of curriculum development, PhD dissertation ,Tehran, Islamic azad university research and science branch.

۱۷۸ توسعه کیفی دانشگاه آزاد اسلامی با تأکید بر سطح آگاهی اعضای هیئت علمی در...
